

MOZSGÓ

AJÁNLÓ

PUSKÁSNE HORVÁTH ÉVA

Az asztrológusok szerint a 2021. év a változás éve lesz, tele ellentmondásokkal. Az egyik pillanatban ragaszkodunk a régi dolgokhoz, másokban pedig újra vágyunk. Az elmúlt egy év is a folyamatos változásról szólt. Az egzisztenciánk, a kapcsolataink, szokásaink, a bizonytalanság, a változásokhoz való viszonyulásunk mind-mind új kihívás elé állított bennünket.

Nemcsak az életünk, hanem az időjárás is pontosan ilyen változékony. Egy hete még tél volt és röpködtek a mínuszok, most éppen tavasz van, plusz tízen egynéhány fokkal. De már olvastuk a hétvégi előrejelzést, ahol mínusz húsz fokot prognosztizálnak.

Az újság összeállításakor éppen megérkezett a hó. Kinézve az ablakon az jutott eszembe, miért nem karácsonykor szórta a nagyszakállú. Hisz a havas karácsony hozzátartozik az ünnephez. Megszoktuk, hogy november és december hónapokban esett nagy mennyiségű hó, a január még fagyos volt, de februárban már a kikelet szelét éreztük. Néhány éve ez a forgatókönyv megváltozott, nehezen fogadjuk el, de ehhez is alkalmazkodnunk kell.

Ebben a számban néhány szemszögből körbejárjuk a klímaváltozást. De olvashatnak a bezártság hozta új hobbiról, mely készítőjének az örömet és egészségesebb étkezést hozta el.

Az élet nem áll meg, a felújítások folytatódnak, a pályázatok futnak. Keressük a lehetőségeket, hogy életünket, megkönnyítsük, környezetünket megszépítsük.

Jó szemezgetést!

Fotó: Kántor Éva
2021. január 11.

Fotó: Stanics Máté
Jedinka, 2021. február 07.

1987. január 11.

„1986. január 12. folyamatos hóesés eredménye 15 cm-es hó magasság és a közlekedési nehézségek sora.”

„1987. január 11-14. „Megjött a hó!” Négy napon át a hóesés. Január 12-13. -15 °C reggelek, hóakadályok! Buszok???? 64 hiányzó az iskolában. Január 31. az előző esti -15 °C-ról ma reggelre -22 °C-ra süllyedt a hőmérő.”

Krónika: Péteri Ferenc

SZÜLETÉS

„Egy baba. Meglepetés.
Maga a tökély. A legújabb a világon.
Milyen pirinyó, de titkokkal teli.”
/Pam Brown/

2021.01.25-én
megszületett
Galambos Anna.
(2820 g, 48 cm).
Szülei Fazekas
Anett és Galambos
Jenő. Zrínyi utcai
lakosok.

Gratulálunk a boldog szülőknek, nagyszülőknek,
hozzátartozóknak.
Kívánunk jó egészséget, sok örömet a gyermek fel-
neveléséhez.

1 %

Mozsgóért Egyesület

Az adóbevallással egyidejűleg a magánszemélyek
rendelkezhetnek adójuk 1+1 %-val civil szervezetek
és egyházak számára.
Kérjük támogatssa Egyesületünket!

„Az élet gazdagabb lesz, ünnepibb,
ha megtöltöd a hétköznapiak néhány percét
a rendkívülivel, az emberivel, tehát az ünneppel.”
/Márai Sándor/

KÖSZÖNTÉS

Február

Babai Julianna Mátyás k.u.
Gazdag Lajos Árpád u.
Horváth Tibor Alsóhegy
Kroeke Gerrit Reijer Alsóhegy
Ochsenhoffer Jánosné Alsóhegy
Pfaff Lászlóné Pozsonyi u.
Torma Kázmér Ottóné Mátyás k. u.
Vida Jánosné Mátyás k. u.

Köszöntjük Mozsgó község 70. életévét
betöltött lakóit.

Kívánunk egészséget, boldogságot, tartalmas
nyugdíjas éveket!

HALÁLESET

Illés Sándor (Szigetvár, 1967.02.20. an.: Hegy-
híti Veronika) volt Mozsgó, Jedinka-szőlőhegy
1055. sz. alatti lakos meghalt 2021. január 13.
napján.

Kis Hegedüs Mátyás László (Pécs, 1953.07.28.
an.: Kovács Rozália) volt Mozsgó, Mátyás kir. u.
1. sz. alatti lakos meghalt 2021. január 14. nap-
ján.

Nyugodjanak békében!

HÁZUNK TÁJA ARANYBÁNYA

Indul a Családi Porta Program

Községünk a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatósághoz beadott CSPP-SZOC-FP-2021. Pályázat keretében 1 560 000,- Ft támogatást nyert. A pályázat az együttműködő családokat segíti kert kialakításban és baromfitartásban.

Vetőmagokat és palántákat, gyümölcsfa oltványokat, valamint előnevelt csibéket tudunk kiosztani. Támogatjuk az újonnan beköltözőket, valamint sok porta virágosításához is hozzá fogunk járulni muskátli palántákkal.

A program során három oktatási napra kerül sor, ahol közösségi rendezvény keretében új gazdálkodási eljárások elsajátítására is lehetőségük lesz a családoknak.

Várjuk azoknak a családoknak a jelentkezését február hónapban, akik részt kívánnak venni a programban. További tájékoztatást ad és fogadja jelentkezésüket, Horváth Bernadette a 20/272 2615 telefonon, vagy a könyvtárban személyesen munkaidőben.

EMLÉKTÁBLA A PAPERKERTBEN

HORVÁTH BERNADETTE

A bölcsőde felújítása, átalakítása befejeződött. Az udvar tavasszal készül tovább, a kültéri játékokat is felállítják. Eközben a mögötte lévő papkert is funkciót váltott. A 2020-ban futó, az iskolai szülői munkaközösség által elnyert pályázat keretében, az iskola névadójának, községünk díszpolgárának, Lengyeltóti Jánosnak emléktáblája megújult, felállításra került a kertben.

Az elképzelések szerint, az egész terület emlékparkká alakulna. Helyet

biztosítana a községünk többi prominens személyiségének megemlékezéséhez. Bensőséges rendezvényhelyszínként, sőt kültéri tanteremként is funkcionálna. A krízishelyzet miatt a pályázat csak részben valósulhatott meg, a tervezett közösségi gyűjteményes kert még nem készült el. A program rendezvényeit is el kellett halasztani.

A park kialakítása hamarosan folytatódik. A romos állapotban lévő kerítést lebontották, újbóli felépítését tervezik, alapozásán dolgoznak a kivitelező munkatársai. A szülői munkaközösség ehhez a beruházáshoz a TESCO Globál Zrt. „Ön választ, mi segítünk!” közösségi pályázati programjának kiírásán elnyert, 250 000,- Ft-tal járul hozzá.

KÖZSÉGI KÖNYVTÁR

Kedves Olvasók!

A könyv kölcsönzés mellett lehetőség van folyóiratokat is kölcsönözni.

Vidék íze, a jó receptek magazinja

Praktika, barkácsolás, kézimunka az egész családnak

Erdélyi konyha, ha más ízeztet is kipróbálnánk

Élet és Tudomány, érdekességek a tudomány világából

Nők Lapja Ezotéria, ha hiszünk a sorsban, csillagokban, a halál utáni létben

Jelezzék felénk az igényüket telefonon és mi megoldjuk a szállítást.

Telefonszám: 73/344-060

JOGOSKODÓ

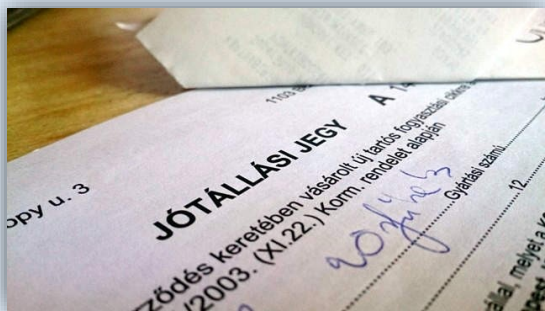
JÖN AZ ELEKTRONIKUS JÓTÁLLÁSI JEGY

A szavatosság-jótállás módosításának részeként 2021-től a papír alapú mellett bevezetik az elektronikus jótállási jegyet. Ha a tartalma mindenben megfelel a kapcsolódó előírásoknak, akár egy telefonra vagy mobilalkalmazásba letölthető e-számlával együtt. Így intézhetjük majd a meghibásodott termékek javíttatását.

Az új lehetőség előnyei, hogy: egyszerűsíti az adminisztrációt, csökkenti a cégek nyomtatási és anyagköltségeit. Megkönnyíti a kereskedők dolgát, hogy a jövőben az elektronikusan átadott számla egyben jótállási jegy is lehet, ha a tartalma mindenben megfelel a vonatkozó előírásoknak.

A vevőknek nem kell évekig őrizgetniük a papír alapú jótállási jegyeket, mert a telefonjukról vagy e-mail fiókjukból hamar előkeríthetik. Vásárláskor az elektronikus megküldésnek köszönhetően a kassza után nem kell az ügyfélszolgálaton is sorba állniuk, hogy a jótállási jegyet lepecsételtessék.

Tisztelt Vásárlók! Ne ijedjenek meg, aki kéri, annak továbbra is kiállítják a papír alapú jótállási jegyet.

KÖSZÖNET A SEGÍTŐIMNEK!

A koronavírus megjelenése óta nem mozdultam ki otthonomból. Egyedül lakom, távol a családom. A havi nagy bevásárlást a gyerekeim elrendezik.

Mindennapjaimban jelen vannak a segítők, Budainé Kovács Dóra és Kovácsné Forgács Irénke. Hetente egyszer meglátogatnak; a kisebb bevásárlást (gyógyszertár, posta) elrendezik.

Kedves Irénke! Kedves Dóri!

Szeretném megköszönni segítőkészségeket, kedvességeket. Kívánok nektek jó egészséget, sok boldogságot, jó munkát! Maradjatok ilyenek!

Köszönettel Mikóné Marika

SZENTMISE

2021. február 14. vasárnap 9.00 óra

2021. február 27. szombat 16.00 óra

ISKOLAFELÚJÍTÁS ÉS - BŐVÍTÉS

PUSKÁSNÉ HORVÁTH ÉVA

A mozgói általános iskola két részből áll. Az alsó tagozatos kisdíákok az ún. „alsó épületben” tanulnak. Ez az épületrész többszöri átalakításon esett át a 40 évvel ezelötti építést követően. Most újabb felújításra került sor. A Szigetvári Tankerületi Központ 15 millió forintot fordított a téli időszakban - december és január hónapokban -, megvalósuló korszerősítésre, funkcióbővítésre.

A felújítás során két tantermet megfelezték, így négy terem került kialakításra. A kisebb alapterületű termekben még így is 15-17 tanuló, a szabályok betartása mellett, biztonságosan leültethető. A két nagyterem, melyek a konyha mellett helyezkednek el, méretük nem változott, de a funkciójuk igen.

A magtár melletti teremből tornaszoba lett, a vele szemben lévő pedig szertár. Mivel a tornaszobában – méretéből kifolyólag – nem lehet eszközöket tárolni, ezért csak a legszükségesebb tárgyakat helyezték el. A többi eszköz a szertárban kapott helyet. A tornaórára érkező osztály csak a szükséges eszközöket viszi át használatra. A további felszerelések, tornaszerek beszerzése folyamatban van. A szoba aljzatának biztonságossá tétele is megtörténik.

Az iskola felső épületében néhány évvel ezelőtt elkészült a központi fűtés. Most az alsó épület fűtés korszerősítésére is sorkerült. Korszerű technológiával, vízteres fatüzelésű kazánnal oldották meg, ahol a puffertartály gondoskodik a felesleges fűtési energia tárolásáról; így hatékonyabb a fűtés.

A felújítások folytatódnak. Az alsó épület modernizálására tárgyalások megkezdődtek a tankerületi központ új vezetőjével. Sor kerülhet a teljes körű festésre, nyílászáró cserére, a termék aljzatának rendbetételére, a bútortart teljes cseréjére.

Hajdú Szilvia igazgatónő elmondta, hogy a tervezés nem áll meg, szeretné, hogy a 21. század iskolája valósulna meg, mind küllemben, mind oktatásban. Célja, hogy olyan iskolába járassanak a diákok, ahová jó belépni, jó ott lenni.

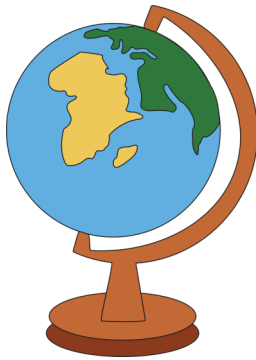
Kívánjuk a tervek megvalósulását!

CSODÁLATOS FEBRUÁRT MINDENKINEK!

RIGÓ TÜNDE

Verőfényes jó időt, nászdalos, csi-csergő madarakkal, korán érkező gólyákkal és fecskékkel, tizenplusz fokokkal! Ja, mégsem. Valami nem stimmel, valami nem olyan, mint régen. Lassan elmúlik egy évszak, ami csak nyomokban emlékeztet a régi hófűvásos, dermesztő telekre. Ki lehetne tenni a táblát, hogy „a tél idén érdeklődés hiányában elmaradt”. Alig néhány napig tartó vácogós fagy, aztán plusz tíz fok, néha afelett, és így ismétlődött végig. Változik minden, már nem lehet nem észrevenni, ha nem is akarjuk meglátni, érezzük a bőrkön. A légköri fronthatások olyan gyorsan változtatják egymást, hogy az egészséges szervezet is megsínyli, de a betegek komoly nehézségekkel, fájdalommal küszködnek az őszi-téli időszakban, és a hosszúra nyúló nyári kánikulában is. A meleg időszak is más, mint a régi nyarakon megszokott, és más a napsütés. Nem tápláló, hanem néha gyilkos. Még csak ízelítőt ad az erejéből, de ideje komolyan venni, hogy ne az utópisztikus filmek forgatókönyve váljon valósággá. Tudomásul venni, hogy a változás túl gyors. Aki tanult/olvasott a régi jégkorszakokról, az tudja, hogy a föld életében ciklikusan előforduló jelenség milyen hatalmas károkat okozott valaha az élővilágban. A fajok nagy része nem tudott alkalmazkodni, nem talált élelmet, védelmet. Ha úgy gondolunk rá, mint megváltoztathatatlanul bekövetkező jelenségre, mégis mit tehetne az egyén és mit az emberiség? Nagyon sok mindent. Elsősorban, ahelyett, hogy eszeveszett ütemben gyorsítaná a folyamatot, elkezdhetné globálisan lassítani, hogy több idő jusson a felkészülésre. Léteznek új találmányok és tervek, modellezések arról, mi és milyen ütemben történik majd, és arról is, hogyan lehetne lassítani. Változtatni kell a mai, állandó növekedésre épülő gazdasági stratégiákon. Szorgalmazni az erdőtelepítéseket, ésszerűsíteni a sokszor pazarlóan pusztító fakitermelést, támogatni a telepítést, a természetes

vízátározók létesítését, ésszerűbb gazdálkodás a termőföldeken.

Minden területnek van egy mikroklímája, ami most komoly változáson megy át, felgyorsul a sivatagosodás. Nálunk is egyre szárazabb, szelesebb, melegebb nyarak és csapadékhiányos telek várhatóak. Az éves csapadékmennyiség csökken, és nem egyenletes eloszlásban, hanem az év folyamán néhány alkalommal, hatalmas esőzés formájában zúdul le. Ha nem gondoskodunk a megfelelő védelemről, az egyre szárazabb, szikesedő termőtalajt néhány év alatt elhordja a víz. Alkalmazkodnunk kellene, de erre alig vannak instrukciók, hogy mit tehetnének az emberek. Arra már nagy gondot fordítanak az európai kormányok is, hogy elősegítsék az erdők újratelepítését. Az invazív növényfajok az őshonos növények gyengülésével hatalmas területeket foglalnak el a biodiverzitás kárára. Mintegy monokultúraként jelennek meg a más-
kor színes és változatos

növényzetet felvonultató területeken. Ennek több veszélye is van. Az eltűnő őshonos növények mellett az állatvilág is megsínyli, az idegenné váló élettér sok esetben sem fészkelőhelyet, sem táplálékot nem nyújt számára, néha pedig fizikailag is veszélyt hordoznak magukban, mint a télálló kaktuszok. Megjelennek a kórokozók, melyek ellen az invazív növény megfelelő védelemmel rendelkezik, az őshonos fajok viszont nem, a ragadozó rovarok pedig csak évek alatt kezdik el felvenni őket a tápláléklístájukra.

Mit tehet az egyén? A lehető legkevesebb felületet fedjen le burkolattal, a kocsik bejáratokhoz is inkább gyeprácsot alkalmazzon, és okosan gondolkodva válasszon növényfajokat. A lehető legnagyobb felületen zöldítsünk, ahol lehet a házak falát is borítsuk hálóra vagy rácsra futtatott növényzettel (tapadókorongos fajok kerülendők). Saját magunknak tesszünk jót minden elültetett fával, virággal, a közvetlen környezetünket tesszük élhetőbbé. Mondhatjuk: csepp a tengerben, de a tenger cseppekből áll. Minden talajtípusra, minden mikroklímára igyekezzünk oda megfelelő növényeket összeválogat-

ni, egyrészt kevesebb lesz velük a gond, másrészt kis ökoszisztémákat alakíthatunk ki, ezzel csökkentve a kártevők felszaporodásának veszélyét. A bukszus, a tujafélék, a legtöbb fenyőféle, a dió, kajszi, tölgy hamarosan a felejtendő kategóriába kerülnek, nem fogják bírni az itteni éghajlatot, a betegségek és kártevők erősen megtizedelik őket. Helyettük várhatóan nagyobb teret kapnak a délebbi vidékeken élő fajták, de messzi vidékekről származó növényeket is sikeresen meghonosíthatunk. Bár egyre nagyobb viták alakulnak ki az akác és a császárfű körül, valószínűleg ez a két fa lesz az, ami továbbra is az első számú alternatíva lesz a kiesők helyett. A bukszus és a fenyőfélék helyett a tiszafa jó választás, és egyes szárazságtűrő cédrusok is. Gyümölcsfák közül is nő a sikeresen áttelelők választéka, egyre bátrabban ültethetünk kivítt, gránátalmát, fügét és káki szilvát, akébiát, de többen sikeresen próbálkoznak már az indián banánnal is. A termős japánbirs és a télálló citrom dekoratív és a gyümölcs is felhasználható, bár utóbbi kegyetlenül tűskés. Egyre szélesebb választékban juthatunk hozzá permetezésmentesen nevelhető szőlőkhöz, melyek nyáron árnyékolnak, a gyökereik mélyre hatolnak a talajba, így jól bírják a szárazságot, és a gyümölcsük élvezetes csemege.

Nem közvetlenül is sokat tehetünk a klimatikus változások lassításaért: ha okosan vásárolunk, főleg csomagolás nélküli termékeket, kihasználjuk a szelektív hulladékgyűjtés adta lehetőségeket, többször használatos választás szatyrokat veszünk vagy készítünk, esetleg előlétbe helyezve a DIY termékeket is. Nem azt mondom, hogy görcsösen akarni kell, hanem lassan átállni, hogy az legyen természetes, ami valóban természetes. Hogy nekünk embereknek és a földnek is egy élhetőbb jövője legyen. Bízom benne, ha elég időt nyelünk, az okosok megteremtik majd az alternatívát a változó jövőhöz alkalmazkodó életre minden ember számára.

Köszönöm annak, aki elolvasta, ezt a kis futó gondolatmenetet, ami a széles januári időjárás és a februári előrejelzések kapcsán született meg bennem.

KLÍMAVÁLTOZÁS — MIT TEHETÜNK MI, HOGY LEASSÍTSUK A FOLYAMATOT?

BÓNI ISTVÁN

Tavaszi, nyári, őszi, téli... Évszakok.

Aki elmúlt 30 éves, emlékszik gyerekkora teleire, hogy akkor hideg volt, nagy hó esett, és szánkóznál jártunk a környékbéli lakókra vagy korcsolyázni a befagyott tavacska jegére. Karácsonykor Holle Anyó megrázta tollpáróját. Kicsik és nagyok boldogan néztek ki a meleg, karácsonyfa és mézeskalács-illatú szobából a jégvirágos ablakon keresztül. Kint nagy pelyhekben hullt a hó, a makulátlan tisztaságú fehér tájra.

Tavasszal - márciusban - megjelentek az első hóvirágok, majd kicsivel később az ibolyák, és az első meleg napsugarak simogató melegében léptünk ki a szabadba.

Most látjuk, tapasztaljuk, hogy az évszakok szinte teljesen egybemosódtak, télen sokszor megdőlnek a melegrekordok, alig-alig van hó és igazán hideg, kemény mínuszok, pedig kellene. Nyáron egyre többször alakul ki szélsőséges időjárás, viharok. Olyan „összevissza” időjárásunk van, szoktuk mondani.

Vajon mitől van ez, mi váltja ki ezeket a szélsőségeket?

A földtörténet során többször változott az éghajlat, ez természetes folyamat, ami bizonyos tényezőktől függ, mint pl. a Nap sugárzása, a Föld pályájának módosulása, a légköri viszonyok, azok összetevőinek változása az ún. üvegházhatású gázok koncentrációja a levegőben, földfelszíni adottságok. Ezek együttes kölcsönhatásaiból alakul ki egy-egy terület, régió éghajlata, időjárása.

A probléma akkor válik hangsúlyossá, amikor egy tényező jelentősen megváltozik, felerősödik, mint pl. a Földet körülvevő gázok szén-dioxiddal történő feldúsulása. Ez okozza az ún. „üvegházhatást”. Ezt úgy kell

elképzelnünk, mint a kertünkben lévő fólia sátrat, üvegházat (nevét is erről kapta). A Nap sugarait a fóliával „felfogjuk”, hogy melegen tartsa a palántáinkat. A természetben a fólia szerepét ez a szén-dioxid burok játssza, csak-hogy minél vastagabb ez a burok, vagyis nagyon nagy a szén-dioxid termelés, koncentráció, annál inkább felmelegszik a föld felszíne, nincs lehetőségünk „szellőztetni”, mint a fóliasátorban. Ezért folyamatosan melegszik a hőmérséklet. A valaha mért legmelegebb húsz nyarat, az elmúlt huszonöt évben mérték. Láthatjuk, hogy ez egy nagyon szembetűnő, markáns folyamat. Az ózonréteg folyamatos vékonyodásával, helyenkénti kilyukadásával ezt a bajt még csak tetőzzük.

A globális felmelegedéssel pedig egy csomó járulékos és káros folyamatot indítunk el, felerősítünk olyan negatív hatásokat, mint pl. az antarktisi jég felolvadása, ami nemcsak azért aggályos, mert az ott élő állatok élettere beszűkül vagy megszűnik, hanem azért is, mert ez újabb nemkívánatos folyamatokat indít el. Egy ilyen súlyos következmény a tengerszint emelkedése, ami az alacsonyabban fekvő városokra, azok lakosaira nézve veszélyes.

Mit tehetünk mi hétköznapi emberek ennek a folyamatnak a lelassításaért? Tudatos szemléletváltásra van szükség minél hamarabb, ha lehet, már mártól, mostantól, ettől a pillanattól! Talán sokan azt gondolják, hogy ugyan már az a kis környezetkárosító tevékenység, amit én teszek, az semmi a nagy gyárak, vagy az ipar szennyezéséhez képest. Szerintem igenis fontos az, hogy pl. ne égezzünk műanyagot, vagy ne öntsünk használt étolajat a lefolyóba, ugyanis egy liternyi elhasznált olajjal kb. egymillió liter

(!) édesvizet szennyezhetünk be. Ne szemeteljünk az utcán, erdőben, használjuk a szelektív hulladékra a kék kukákat, ha tudunk, készítsünk komposztot a szerves hulladékból.

Itt hívom fel a figyelmet arra, hogy mostantól az Önkormányzat jóvoltából lehetőség van „fáradt” konyhai zsiradék (használt olaj, illetve zsír) leadására az iskola konyhájánál. Használjuk ki ezt a remek lehetőséget.

Ezek mind fontos dolgok, kezdjük a környezetvédelmet saját környezetünkkel, mutassunk jó példát ismerőseinknek, a fiatal generációnak, ők is szeretnék sokáig itt élni a Földön, élvezni a csodálatos természetet.

Ismerjük a mondást: **„A Földet nem nagyapáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön”**

MEGÉRKEZETT

HASZNÁLT SÜTŐOLAJ GYŰJTŐ

Gyűjtse össze a már kidobásra szánt étolajat, sütőzsiradékot max. 2,5 literes zárható műanyag palackba vagy üvegedénybe. Prészlitől morzsától megszűrni nem kell. Lezárva helyezze a konténerbe. A konténert az iskolai konyha bejáratánál helyeztük el.

Kérjük, vegyék igénybe!

SZÁNKÓZÁS

A tél örömei

Hegyháti Zorka

Gaál Léna és
apukája

„Felvenni a sapkát, sálát!
A babázás estig várhat.
Szót fogadunk, s már szaladunk.
Könyvet, babát hátrahagyunk.

Juhász Noel

Várdai Melissza Mia
Várdai Erik

Fónai Korina

Kiss Dóra

Alaposan felöltözünk,
hógolyót gyúr fűrge kezünk.
Viszünk szánkót, meleg teát,
futunk is az udvaron át.

Kovács Lili

Eisenberger család

Dombok, lankák minket várnak,
örülünk a havas tájnak.
Szánkónk siklik, sebesen száll,
fürgébben, mint a kismadár.

Stadler Áron, Bánhegyi Ábel

Papp Hanna és Bednárk Linda
a nagymamával

Csúszkálunk a domboldalon,
versenyt siklunk a friss havon.
Bálint, Panna, kicsi Kató,
szánkón siklunk, ez csuda jó! ,,

Mentovics Éva: Szánkózás
/részlet/

A RUHA TESZI AZ EMBERT?

PREISENDÖRFER TÍMEA

Rrr-rrr-rrr... Ez a hang egy újabb hét kezdetét jelezte. Reggel 6 órakor csukott szemmel kalimpáltam a kezemmel, hogy megtaláljam a telefonom. Próbáltam simogatni az érintőképernyőt, hogy hallgasson már el, fogja fel, ébren vagyok, de nem találtam el. Kénytelen voltam kinyitni a szemem. Már megint a párnám alatt, kissé becsúsztatva a fal és az ágy közé találtam meg. Nem aludtam ki magam, egész hétvégén próbáltam behozni a lemaradásaim, takarítottam a házat, rendben tartottam az udvart, igyekeztem haladni a tanulmányaimmal. Most viszont megint hétfő van, vár a munkahelyem. Miközben csipás szemekkel, gyűrődött arccal elindítottam a kávéfőzőt, azon tűnődtem, milyen életem lehetne, ha otthonról dolgozhatnék. Egész nap a kedvenc macinacimban ülhetnék a puha kanapén, akkor ebédelhetnék, amikor kedvem van, ha szeretném, magamra teríthetném a kedvenc selymes takaróm és senki sem nézne rám furcsán. Bezzeg, ha az irodába vonulnék így be, mekkora kacagás lenne. Egyáltalán beengednének a kopott melegítőmben? Még ha a melegítő el is néznék valami csoda folytán, mondjuk bónuszként a nélkülözhetetlen munkámért, a takaróm úgy se fogadná el a hátamra terítve. Sajnos már csak a bögrém alját nézegetem, ez azt jelenti, hogy lejárt a reggeli énidőm, véget kell vetnem az elmélkedésnek. Talán jobb is, mert már azon gondolkodtam, mi lehetne a szuperhős nevem, hisz a takaróm pont olyan, mintha a védőköpenyem lenne. Milyen egyszerű is az élete Supergirlnek, Wonder Womannek és a többi hősnek, mindig ugyanaz a dressz van rajtuk, mégis sokaknak példaképek. Tőlem elvárják, hogy az öltözékemmel képviseljem a céget, legyek csinos, nőies, elegáns, de ne túl kihívó. A ruháimon ne látszódjon, hogy egy héten kétszer felveszem ugyanazt, sőt, az

lenne a legjobb, ha nem is tennék ilyet.

Hiába a két diploma, ha nem hozom az elvárt stílust. Itt állok a szekrény előtt és nézegetem a selyem ingeket, az élére vasalt nadrágokat, ceruzaszoknyákat. Ezek közül kellene választanom. Szívem szerint ma a szakadt, rongyos farmer nadrágom venném fel, a túlmeretezett kötött pulóveremmel, de nem merem megtenni. Pedig milyen jól mutatna a piros gumicsizmámmal, esik az eső, nem akarok körömcipőben bénázni a buszon. Már fél éve a cégnél vagyok, de a mai napig emlékszem az állásinterjúra. Négyen voltunk bent egyszerre a főnökhöz. Ilonka a legdivatosabb, legizlésesebben öltözött asszony, akit valaha láttam. Szerintem a hollywood-i celebek is tőle vesznek stílus leckéket. A legtöbb táskájának az ára vetekszik egy autóéval. Mindig valami különös illat lengi körül, sosem mertem megkérdezni milyen parfümöt használ, de biztos vagyok benne, hogy egy átlagember félhavi fizetésébe kerül. Nem tudnám meghatározni a korát, valahol 40-50 év közötti lehet, külsőre olyan, mint egy igazi női példakép. Jó a fizetés, 8 órás munka egy előkelő környéken, cafetéria, szép kártya, de sokszor úgy érzem, megfulladok. Az első alkalommal, amikor felvételt nyertem, két férfival és egy nővel kellett versenybe szállnom. Mind tapasztaltabbak voltak nálam, érettek, minden megnyilvánulásukból sugárzott a tudás. Ilonka végig

mérte a hozzá legközelebb ülő férfit. Kopott farmernadrágot, barna bőrkabátot, alatta fehér inget viselt. Nem volt rajta nyakkendő, a lábán pedig egy elnyűtt futócipő volt. Kedveltem őt, annyira udvarias, figyelmes embernek ismertem meg. Mi értünk oda elsőként, lesegítette a kabátom, beszélgettünk az interjú előtt, ellátott tanácsokkal. Igazi csupaszív ember. Ilonka három mondat után egy gúnyos mosoly keretében elküldte. Hárman maradtunk. A jól öltözött harmincas nőtt vette célba. Bombázta a kérdésekkel, egyik jött a másik után, nem is számított a válasz. Azt figyelte, hogy ez a csinos, fiatal nő, mennyire feszeng. Hiába a tökéletes smink, a hibátlanul elválasztott fénylő haj, a kopogós, fénylő cipellő, ez a gyönyörű nő, borzasztó feszélyezve érezte magát. Állandóan lesütötte a szemét, a körmeit pöckölte az asztal alatt. Látszott Ilonkán, hogy rokonszenves neki a nő, együtt dolgozna vele, de a kisugárzása annyira szürke volt. Távozáskor még fel is állt, az ajtóhoz kísért és megdicsérte a táskáját. Azóta sem hallottam tőle ilyet. Én csak ültem ott megszeppenve, az alap diplomám után egyből elvégeztem egy mesterképzést, a kötelező gyakorlaton kívül nem dolgoztam. Ott ült mellettem a negyvenes férfi, öltönyben, nyakkendővel, az ingjére rá volt himezve az a lovas pólós logó. Egy igazi tuskó volt a fazon. Folyamatosan megvető pillantásokkal méricskelt mindent maga körül.

A területén kiváló tapasztalatai voltak, de szörnyen nagyképű volt. Beszélt magáról, csak beszélt és beszélt. Ilonka feltartotta a kezét és annyit, mondott „Köszönöm, viszontlátásra!”. Ezután a kezeibe temette az arcát. Vagy két percig csak ültünk némán. Megkérdeztem tőle, mit szólna, ha az interjú folytatása előtt főznék egy kávé. Ott állt a kapszulas kávéfőző, mellette kis tálcán lefordítva a tiszta csészek, porcelán tartóban a barna cukor. Ilonka meglepődött a melegségemen, tulajdonképpen én is. Abban a pillanatban úgy éreztem, elengedem ezt az egészet, nagy tudású embereket zavart haza, mit tudna kezdeni velem egy huszoneves, tapasztalatlan csitrivel. Legalább igyunk egy jó kávé, ha már végig ültem három ember kudarcát. Bólintott, azt mondta készítsék magamnak is. Ahogy elfordultam, felhúztam a szemöldököm, még szép, hogy magamnak is készítek, mégis mit gondolt. Nem vagyok még az alkalmazottja, hogy kénye-kedve szerint főzőgessen a kávéját.

Miközben elkészültek a kávék, megkérdezte, miért tornacipőt vettem fel az interjúra. Nagyon csinos a térdig érő farmer szoknyámmal, a fekete harisnyámmal és a fehér ingemmel, de nem illik a cég arculatába. Így át ne merjem még egyszer lépni a küszöböt. Ha más tette volna ezt a megjegyzést egyből visszakérdeztem volna, hogy miért, lesz legközelebb? De ő nem az a fajta, akivel

feleselni lehet. Elmondta, hogy kedveli azt a nyugalmat, ami belőlem árad, tetszik neki a kisugárzásom, úgy érzi tanítható vagyok, köszöni a kávé, hétfőn reggel 8-kor kezdhetek. Búcsúzóul a kezembe nyomott egy magazint, tanulmányozzam a helyes öltözködést. Azóta, a hat hónap alatt rengeteget fejlődött a stílusérzésem, viszont el sem tudom képzelni, akinek kevesebb a fizetése, hogy tudna finanszírozni egy ilyen gardróbot, mint az enyém. Pedig még csak nem is dizájner darabokkal van tele. Nem értem miért számít ennyit a ruha. A fehér dorkómban, a fekete körömcipőmben és a piros gumicsizmámban is ugyanaz vagyok. Mégis az emberek képesek beskatulyázni egymást. Már a buszmegálló fele sétálok, a szél feszegeti az esernyőt a kezemben, a túsarkaimon egyensúlyozok. Megéri ez nekem? Megéri, hogy nagy valószínűséggel megfázom holnapra, csak azért, mert ez az elvárás? A buszmegállóban találkozok egy kedves ismerős családdal. Annyira egyszerűen vannak felöltözve, kicsit elnyűttek a ruháik, talán a turkálóból szerezték. Mégis, annyira boldogok, nem érdekli őket mi van rajtuk. A gyerekek kuncognak a szüleik viccein, pedig szakad az eső, fúj a szél, igazi november van. A kisgyerekek felemlegetik a hétvégét, egy állattenhelyen voltak, segítettek kutyát sétáltatni és adományt is vittek. Be kell fejeznem a fülelést, megérkezett a járatom. Az ablak tükröződésében meglátom magam, olyan

érezés, mintha becsapnám a bennem élő gyermeket. Elvárások szerint öltözködöm, de miért? Ez valóban tiszteletet vált ki másokból? Ettől erősebbnek éreznék? Úgy érzem, a ruházkodás maga az önkifejezés. Ezen keresztül tudatjuk a világgal, hogy kik vagyunk, vagy kinek akarunk látszani. Veszélyes eszköz, óhatatlanul is arra kényszeríti a rabjait, hogy egymáshoz hasonlítgassák magukat. Sokan felhalmoznak temérdek darabot, amit sosem vesznek fel, hogy aztán kukában, jó esetben adományként végezzék. A buszos int, mi lesz már, szálljak fel. Megrázom a fejem. Végig nézem, ahogy becsukja előttem az ajtót és hagyom elmenni. Haza indulok a kényelmes szaggyal telített farmernadrágomért, a piros gumicsizmámért és a túlméretezett pulóveremért. Nekem ne mondja meg senki, hogy ki legyek. Tudom, hogy a munkahelyemmel játszok, tudom, hogy alaptól elkések és Ilonka őrgöngyölni fog, de végre elmúlt a szorító érzés. Talán, ha kirúg mérgében, jobban is járok. Nem tudom, mit hoz a jövő, csak azt érzem, hogy végre újra kapok levegőt. Levetem az elvárásokat a körömcipővel együtt, új hét, új én, régi ruhák, piros gumicsizmák...

Szívesen közöljük le az itt élők irodalmi próbálkozásait, és örömmel látjuk kiteljesedésüket. Preisendorfer Tími írásaira december hónapban figyeltem fel. Négy éven keresztül osztályfőnöke voltam, így a személyes ismeretség még meghatározóbb számomra. Szívesen olvasok tőle, mögé képezem íróját. Facebook oldalán olvashatják az íráshoz való viszonyát. Jó olvasást! (P.É.)

„Nem sokan tudják, hogy gyermekkorom óta az írás a szenvedélyem. Ezt a hobbit mindig igyekeztem jól titkolni, mert amikor írok, az a szívemből szól. Ha pedig kirakom országvilág elé a gondolataim, az olyan, mintha az egész univerzum előtt megnyílnék, szóval igazi introvertáltként inkább megtartottam ezt a kis titkot magamnak. A titkok viszont előbb-utóbb kiderülnek, főleg azért, mert az őrzőjük számára egyre nehezebb megtartani. A történeteim egyre jobban dörömböltek, ők márpedig meg szeretnék magukat mutatni. Volt, hogy

évekig nem írtam le egy betűt sem, máskor minden gondolatom egy eldugott mappában végezte a laptopomon. Hónapok óta azt éreztem, bele kell vágni, el kell kezdeni valahol, de sosem találtam alkalmasnak az időt. Remekül tudok halogatni, amíg a csillagok állása tökéletes nem lesz, persze van, hogy sohasem tökéletes. Az élet sosem tökéletes, az időzítések meg pláne, bár ettől a rendezetlenségtől szép az élet, évek múltán visszatekintve pedig bőszen bólogathatunk, hogy márpedig éppen így volt megírva. Nem tudom nekem mi, vagy hogy van megírva, csak azt érzem napról napra erősebben, hogy meg szeretném mutatni, mi jár a fejemben. Tökéletlenül, rendezetlenül, de annál lelkesebben.”

<https://www.facebook.com/timettis/>

A KENYÉR LELKE...

BEGE AMÁLIA

A nagyanyám igen jól főzött, és minden héten süttött kenyeret kemencében. Mindig ott kotnyeleskedtem körülötte, mert érdekelt, amit csinált. Talán tőle örököltem a sütés-főzés szeretetét.

Igaz, ő mindig öregtésztaival dolgozott. Hozzá voltunk szokva a jó házi kenyérhez. Aztán meg kellett szokni a boltit. Mikor hazamegyünk Erdélybe, ismét házi kenyérrel fogadnak mindenhol. Ott nagyon jól működik a falusi turizmus, mindenhol helyi termékekkel várják a kedves odalátogatókat, na és friss ropogós házi kenyérrel.

Aztán itt is bekopogott az életembe a kovász. A vírus hozta magával ezt az új „hobbit”.

Liszt, víz és türelem.

Édes madre kovász

A mindennapi betevőnk, nekünk magyaroknak, a kenyér. Egy évvel ezelőtt a boltban vettem a kenyeret, mint mindenki más. Aztán hozott egyik nap a lányom egy adag kovászt ajándékba. Mert kovászt vagy nevelünk, vagy ajándékba kapunk. Elmondta, hogy mivel otthonról dolgozik, megpróbálta a kenyérsütést, és működött neki. Tanácsokat kaptam a barátunktól, a jó öreg Google-tól, hogy miképpen kell életbe tartani a kovászt és receptet egy abszolút kezdőknek való kenyérről is.

Imádok sütni, ezért azt gondoltam menni fog nekem is. Az első kovászos kenyérem, március 28-án sütöttem. Lisztből, vízből, sóból és

kovászból állt, hát mondjuk éppen ehető volt. Aztán utána olvastam, hogy miként születik egy igazi egészséges cipó. Mert a kovással süttött kenyér és péksütemény sokkal egészségesebb, mint az élesztős.

Miért is?

Mert a mikroorganizmusok a levegőből kerülnek a keverékbe és szaporodnak el benne a több órás napos erjesztés során. A hosszú erjedési idő miatt, megkezdik a tészta szénhidrát és fehérje összetevőinek lebontását. Ez a kulcs! Ezért jóval könnyebb a kovászos kenyér megemésztése. Van egy bökkenő; egy kovászos kenyér 10-12 órányi elfoglaltság, mert miután bedagasztjuk, többször kell hajtogatni, formázni és pihentetni. Én általában este frissítem a kovászt, és reggel kinn van a konyhapulton. Másnap, (most már az öcsém jóvoltából) kora reggel a dagasztógéppel összekeverem a lisztet és a vizet. Pihen fél órát, adom hozzá a kovászt és a sót, jól kidagasztom, aztán 30 percenként hajtogatom a kelesztőtálba, legalább háromszor. Nálam a hozzávalókon kívül egy nagy adag szeretet is kerül a kenyértésztaiba. Ha aznap szeretném megsütni, akkor a formázás után legalább 4-5 óra kelesztést hagyok neki. Van, hogy éjszakára beteszem a hűtőbe és reggel megy a forró sütőbe. A villanysütőbe, mert nincs kemencénk. Kacsasütő, vaslábas, jénai tál, esetleg mázas korondi cserépedény. Nálam ezek vannak heti szinten használva.

Egy év után, már kezdek elégedett lenni az eredménnyel, de van még mit tanulnom. Most már nem csak kenyér van, hanem élesztő nélküli kakaós csiga, kifli, zsemle és kalács is.

Az elején egyfajta kovászt használtam, kenyérlisztből vagy teljes kiőrlésű lisztből. Aztán kitágult a világ és jött az édes kovász.

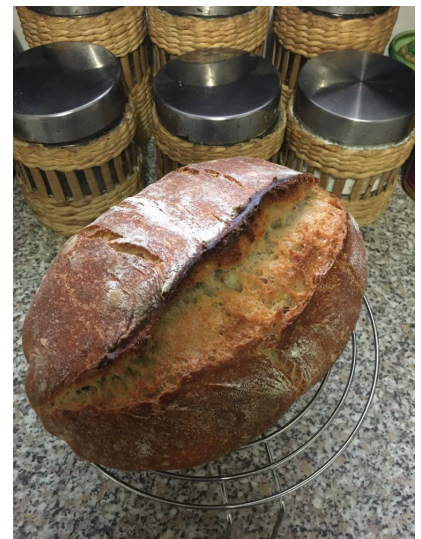
Amint az első képen is látszik, fehér színű és hatalmas buborékok vannak benne, ez a Madre.

Az olaszoktól származik, méz van benne, hogy jól passzoljon az édes kelt süteményekhez, legalább 21 napot kell nevelgetni, babusgatni, hogy az eredmény tökéletes legyen. Mert, ha nem jól bánysz a kovással és éhezted, megharagszik és cserben hagy.

Egyetlen nagy bánatom van a lisztekkel kapcsolatban, nem mindig lehet itt a környéken azt a fajta lisztet kapni, amelyből jó minőségű kenyeret tudok sütni.

Mert a jó kenyér a liszten is múlik.

Nem tudok elképzelni, jobb illatot, mint a sült kenyéré. Amikor kiveszem a sütőből, akkor meg az „ácsok munkába állnak”, mivel recseg, ropog a gyönyörű héja.

Tönkölylisztes kovászos kenyér

Szerelem lett a sütés, kedvemet lelem benne és nagyon szívesen csinálom. Minden alkalommal valami mást, valami újat kapok, hisz nincs két egyforma kenyér, vagy sütemény. Vagy amikor megvágom és előbukkannak a kisebb-nagyobb lyukak, elégedettséggel tölt el, hogy ismét sikerült alkotni.

GLOBALIS → TURIZMUS → HELYI

HORVÁTH BERNADETTE

A Kínából kiinduló COVID-19 olyan világjárvánnyá vált, amely példátlan a történelemben. Járványok máskor is lecsújtottak, de ilyesmire a II. Világháború óta nem került sor. A globális gazdaság ágazatára, a turizmusra, az eddigi válságok csak lassítással, gyengítéssel hatottak. A mostani utazási korlátozások a szektor létalapját szüntették meg. A világ lakosságának több mint 90 % érintett.

Sajnos, a talpra állás nem lesz gyors. A megváltozott lehetőségeket megváltozott fogyasztói magatartás követi. Az igény az utazásra, a több hónapos bezártság után felerősödött, az emberek utazni akarnak, de másképpen fognak, mint tették, tehették azt eddig.

Mi és hogyan változik? A tudományos kutatások alapján ezekre a megállapításokra jutottam:

A biztonság mindenek felett. A „turizmus a béke iparága”. Eddig az utazásokhoz köthető bizonytalanság és félelem viszonylag kevés, földrajzilag jól lehatárolható helyszínhez kötődött. A COVID-19 az utazási döntéseket alapvetően befolyásolja. A döntés lehet nemutazás vagy a szokások megváltoztatása. Az emberek elhalasztják utazásaikat. Felértékelődött a saját nyaralókban, hétvégi telteken, vidéki családi portákon eltöltött idő.

Egyéni közlekedés választása a tömegközlekedés helyett. Itthon tízből kilencen autóval tervezik megközelíteni úti céljukat. A hazai repülés 99 %-ban esett vissza. Közben a Flygskam „repülni ciki” mozgalom is terjed, a félelem és a környezettudatosság miatt.

Költések visszafogása. A belföldi turizmus többnyire olcsóbb, nincs akkora tömeg. Felértékelődött a falusi szálláshelyek vendégfogadók jelentősége.

Digitális megoldások terjedése. Utazhatunk érintésmentesen, biometrikus azonosítókkal – ujjlenyomat, írisz- és arcfelismerés, lehet digitális útlevelünk, integrált digitális személyazonosító rendszereket is bevezetnek. Úti céljainkról digitálisan gyűjtünk információt, különböző applikációk segítségével túrázunk is.

Az utazási motivációk megváltoznak. A csoportos utak helyett az egyéni utazás került előtérbe. A hagyományos utazási irodák száma lecsökken. Figyelembe veszik, hogy a foglalások visszamondása alacsony költséggel járjon. Fokozódik a kerékpáros és aktív turizmus, a falusi/vidéki turizmus, az öko- és gyógyturizmus.

Mi a helyzet nálunk? Felkerestem egy olyan szakembert, aki már több éve dolgozik eredményesen a turizmus és vendéglátás területén. Almáskeresztúron jártam a Kaba Farmon, Kaba Lammal beszélgettem.

- Lamin, milyen volt a tavalyi szezon, milyen hatását éreztétek a vírus helyzetnek? - Örömmel mondhatom, hogy nekünk nagyon jól alakult a nyár is és az egész szezon. Majdnem minden meghirdetett hétvégén fullon voltunk. Alig néhány hely maradt. Amikor jött a korlátozás és a bezárás, egy pillanatra sem féltem, bennem felértékelődött minden. Ültem itt kint a teraszon és nagyon gazdagnak éreztem magam. Az biztos, hogy a vírus a falusi/vidéki turizmust előrébb helyezi. Keresik a városiak az élhetőbb vidéket és keresik az élettelteli élelmiszert.

- Ez mit is jelent? - Azt, hogy nálunk már működik a farmtól az asztalig szemlélet. Mert amit megtermelünk, azt kínáljuk a vendégeinknek. Nem utazzatjuk, csak minimálisan a dolgokat. Együttműködünk más helyi termelőkkel. Ezt keresik most az emberek. A lassítást. A lassabb élményeket.

Már régebben csatlakoztam a Slow Living mozgalomhoz. Ez a közösség három alapvető életérzésre épít.

SLOW LIVING
HUNGARY

Slow Food and Wine, Slow Travel, Slow Art and Culture. Összekapcsolják a gasztronómiai élvezetet a felelősséggel, fenntarthatósággal és a természet harmóniájával. Azokat a vidékeket látogatják ahol az élet egy kicsit lassabb, ízesebb és természet közelebb. Azt vallják, művészet egy életforma, a létezés egyik módjának tartják.

- Mit tanácsolsz azoknak, akik most vágnának bele a turizmus valamelyik ágának kiszolgálásába?

- Hallgassanak az érzelmeikre elsősorban, keressenek közösséget helyben, építsenek ki hálózatokat, mert egyedül ez nagyon nehéz. Az ember azokban a dolgokban hiteles igazán, amiket szeret, közel állnak a szívéhez. Így könnyebben tudnak az emberek elé állni. Nyújtsák azt a vendégeiknek, ami szeretettel árad belőlük. Legyen az állattartás, növénytermesztés, gyümölcs, szőlő, esetleg bor termelés.

Beszélgetésünk tanulsága, hogy ajánlatos munkálatainkat belső vizsgálattal és környezettanulmánnyal indítani, felelősségteljes gondolkodással fenntartható formát választani, hogy a látnivalókat utódaink számára is elérhetővé tehessük. Ezt a szemléletet a Kaba Farmon meg tapasztalhatjuk. Keressék Lamint jó tanácsokért!

FARSANG

GYŐRI SÁNDOR

Benne vagyunk a farsang közepében, de vajon mit tudunk a farsangról? A lényegét tudjuk evés, ivás, multság ideje. (Az előző mondatot nem pejoratív értelemben írtam.) Próbáljunk eligazodni farsang, farsangok ügyben.

Hagyományunkban három farsang van: nagyfarsang, zöldfarsang, kislefarsang. Kezdjük az utóbbi egyszerűbbekkel. Kislefarsang kötött (rendes) ünnep Szt. Mihálytól Katalin napig tart. Erre az időszakra esnek a szüreti bálók.

A nagyfarsang és kislefarsang szokásai, rítusai több vidéken átfedést mutatnak, például a bűnbak intézménye, a zálogkiváltásos játékok. A zöldfarsang mivel ideje pünkösd okán változó idejű (rendetlen) ünnep. Húsvétól vagy fehér vasárnaptól (Húsvétot követő vasárnap) mátkálló komálló vasárnap, Pünkösdig tart, (egyes vidékeken valamelyik szent nyári névnapjáig).

Itt az ideje tisztába tegyük Húsvét időpontját (pár éve már írtam, elnézést azoktól, akiket untatok, akik nem emlékeznek rá, ismétlés a tudás atyja). Húsvét idejének sarkalatos pontja a tavaszi nap-éj egyenlőség. Ekkor kerül erőbe a nap, lesznek hosszabbak a nappalok az éjszakáknál. Erőbe kerül a világ világossága Jézus is. Ahhoz azonban, hogy a tavaszi élet meginduljon, szükség van az égi anyára, a holdra is. A napéj egyenlőség után meg kell várni a teliholdat. Summázva Húsvét ünnepe a tavaszi napéj egyenlőség utáni holdtöltét követő hétvége. A bőjt kezdetét innét számoljuk vissza. Negyven a böjtös napok száma, de a vasárnapok nem számítanak bele így az időszak 46 nap. Erről az időszakról a következő számban, most csak a számolás okán írtam.

Farsangkor felrúgja az ember a Teremtővel kötött szövetséget „Kiróg a hámból”, hogy utána a nagyböjt idején vezekljen.

Farsanghoz sok népszokás kötődik. Farsang igazi csúcsa a farsang farka. Tulajdonképpen ekkor „szabadul el a pokol”. Maskarás álarcos emberek járkál a környéket (ld. busójárás). A farsang az esküvők, lakodalmak időszaka is. Sajnos ma már csak 12%-a kötődik nagyfarsanghoz. Ritka – praktikus okokból – a farsangi esküvő. A farsang farkán ha nem volt esküvő, az időszakban maszka lakodalmat szerveztek. Egy menyasszonynak öltözött fiú, egy vőlegénynek öltözött lány és a pap volt a főszereplő, akik eljátszottak egy lakodalmat.

Ezt a szokást manapság az év során bármikor kötött esküvők, multságán játsszák el. A jelenetben valamilyen érdek-házasság az ok, szembe állítva a szerelmi házassággal. A jelenet végén legtöbbször a menyasszony meg is szül egy játékbabát. Istennek hála, na meg Fésűs Móninak és Lucskai Áginak, akik bevállalták a vőlegény szerepét. A menyasszony szerepét Sanya fiam vállalta magára. Én meg mi lehettem volna egyéb, mint a részeges pap.

Az orvos, aki világra segítette a „magzatot” Bálint fiam volt. Szigetváron csak a főpincér tudott a „fellépésről”, így akkora meglepetés volt, hogy a hivatásos fényképész- videós, egyetlen kockát nem készített meglepetésében, csak nézte a játékot. Szekszárdon előre megbeszéltük a dolgot, csak a menyasszony, a vőlegény és szűk köre nem tudott róla, így felkészültek a videósok. Erről megmaradt a felvétel, olyannyira, hogy a tízórás lakodalmi felvételt megvágta bő két órára, de a mi 15-20 perces „fellépésünk” egészben bent maradt. (Bocs, hogy dicsekedtem magunkkal.)

Főleg őrségben volt, divat a rönkhúzás. Az év során el nem kelt vénlányok udvarába rönköt húztak. Vénlányoknak számított már a 22 éves lány (Mennyit változott a világ!?)

Sok vidéken Mohácsiától a Galgamentéig szokás volt kislefarsangot vagy folyóba dobni.

Az egész farsang, főleg a vége, a farsang farka csupa bolondság, játék, móka, multság. A paraszti, vidéki életben ez volt az-az időszak, amikor nem volt halaszthatatlan, fontos munka. Farsang után már a tavaszi munkák és előkészületei voltak napirenden. Kezdetét vette a munka és a böjt. A böjtről a következő számban, most csak a kezdetekről.

A farsang lezárása, a farsangfarki multság vége. Itt újra rítusjáték van. Adva van a farsang király, egy jól megtermett legény vagy férfi. Ő személyesíti meg a farsangot, a jóllakottságot, a bőséget. A másik szereplő egy vézna legényke, vagy ember, cibere. Ő a megtartóztatás, a szűkölködés, a böjt megszemélyesítője. Kettőjük harcáról szól a farsangi bál hajnalán végbemenő „harc”. Senki nem gondolná a vetélkedés kezdetén, hogy a véznának esélye van. A „harc” során aztán cibere trükkökkel, eszességgel mégis csak legyőzi a nagydarab farsang királyt és elkezdődik a böjt. A böjtot pár nap múlva megtöri a manapság mindenféle jelzővel illetett – a régiségben torkos, vagy zabáló – csütörtöknek nevezett farsang farkát követő csütörtök. Régen az asszonyok ünnepe volt. A kocsmába ették meg a farsangi maradék ételt és ittak rá. A régiségben, asszony évente kétszer ment kocsmába, ha több esküvő volt, akkor többször. Egyik alkalom a zabáló csütörtök volt, a másik amikor az újasszonyt beitták maguk közé. Ezeken az alkalmakon férfiember nem mehetett a kocsmába, ha mégis, „csúful” járt.

Másik szokás: a bűnbak. A bűnbak a közösség legszelídebb, legtisztességesebb, legérzékenyebb legénye lett. A közösség tagjai az év során elkövetett vétkeiket olvasták rá. Lopás, csalás, akár házasságtörés, stb. mindet a bűnbak fejére szórták. Nem egyszer a „bűnbak” megtört, lelki traumát élt át, holott vétlen volt. A rítus végén a „bíró” minden „bűnét” ráolvasta a bűnbakra. Fővesztésre ítélte. Megjelent a hóhér is. A bűnbak fejére egy cserépedényt tettek, amit a hóhér egy botütéssel eltört, jelképezve a kivégzést. A rítus megvalósításával szabadult meg a falu közössége az elmúlt év bűneitől. A vétkeket a bűnbak fejére olvasták, az igazi vétkest nem kérdezték, nem faggatták. Ő megvallotta vétkeit és a bűnbak fejére olvasta.

Élvezték még a farsangot, nemsokára jön a böjt.

10 ÉV - 1000 CIKK - MIRŐL ÍRT A MOZSGÓ ÚJSÁG

Iskolai hírmondó

A farsangi bált, február 5-én, mint már annyiszor, a mohácsi Kolping Alapfokú Művészeti Iskola társastáncosai nyitották meg. Ezután következett a jelmezesek bemutatója. Közel harmincan öltöztek be. Első helyen végzett Kovács Márton 2. osztályos tanuló Frankfuti leves című jelmezével, második a Vulkán, amelyben Pap Mórió 3. osztályos tanuló rejtőzködött, harmadik Simon Tamás szintén 3. osztályos tanuló, aki Lázmérő jelmezbe bújott. A közönség különdíját Shakira énekesnőnek öltözött Posztos Dániel 5. osztályos tanuló kapta. A zsűri és a közönség egyetértésével a csoportos jelmez kategóriában Fekete Páko és családja nyerte.

Verses, zenés délelőtt a kultúrházban

Az általános iskola és az óvoda szervezésében Figura Ede előadóművész magyar költők verseit adta elő február 22-én. Meghallgatták, sőt több gyermek szerepelt is Sára néni sáros macskájának szövevényes történetében. A kedves, vidám műsor után a kellemes élményt megerősítve, pogácsát és üdítőt fogyasztott a közönség. A műsort megtekintették az iskola tanulói, az óvodások, szülők és pedagógusok. A rendezvény a TÁMOP-3.3.7-09/1-2009-0035 Oktatás tartalmi fejlesztései a Szigetvári Kistérségben című pályázat keretében valósult meg.

Szociális otthon farsangi bálja

2011. február 22-én a bálját a turbéki intézet lakói angol keringővel nyitották meg. Ezt követte a mozsgói otthon vidám, jó hangulatú jelmezes felvonulása, majd a táncos mulatság. A rendezvény színvonalát a zenés, táncos, műsoros produkciók növelték. Az idei évben a faluban élők közül – a Nyugdíjasklub tagjain kívül – többen is megtisztelték a rendezvényt.

Fotó: Gyozsán Dávid igazoltatja a zsűri tagjait, akik Gajáné Peszmege Mária, Tóth Pálné, Vámosi Sándorné, Csizikné Barics Judit

KERESZTREJTVÉNY

KÉSZÍTETTE: KÁNTOR ÉVA

A januárban megjelent rejtvény megfejtése: Amit nem kívánsz magadnak, ne kívánd másnak sem! A helyes megfejtést 18-an küldték be; közülük sorsoltunk. Könyvet nyertek Juhász Fülöp Alexandra, Kiss Viktória, Pálffy Jánosné. Gratulálunk a nyerteseknek.

FEBRUÁRI REJTVÉNY

A megfejtéseket továbbra is a mozsgokonyvtar02@gmail.com e-mail címre várjuk. Beküldési határidő február 28.

Keresse meg a felsorolt szavakat az ábrán, és húzza ki a betűket! A megmaradt betűket összeolvasva kapunk választ a kérdésre. Mi az a 3 dolog az életben ami soha nem tér vissza?

ágy, akarat, álmos, ananász, asztal, autó, bázis, bér, cél, egér, eper, érzés, fánk, farsang, fel, foci, föld, hagy-ma, hatalom, havazás, hideg, jeles, kápolna, kenguru, kenyér, kérelem, lámpa, létra, meleg, mese, munka, nyár, sonka, szék, szél, tél, új, zár

A	J	E	L	E	S	K	K	Á	P	O	L	N	A	A
I	F	Á	N	K	H	A	V	A	Z	Á	S	M	R	O
B	N	D	H	I	D	E	G	S	O	T	T	T	S	G
L	Á	M	P	A	Z	Ó	G	Z	A	F	É	Z	E	E
L	Ú	Z	Á	R	M	N	Ú	T	S	L	Ö	L	L	S
T	N	J	I	Ó	A	L	A	A	P	O	E	L	O	H
H	É	S	T	S	É	A	Z	L	E	M	N	M	D	A
A	L	U	R	T	É	R	Z	É	S	H	L	K	A	G
T	A	A	K	E	N	Y	É	R	A	Á	F	L	A	Y
A	F	K	E	N	G	U	R	U	K	M	E	F	B	M
L	A	N	A	N	Á	S	Z	R	A	U	L	O	É	A
O	S	M	N	Y	Á	R	É	S	R	N	A	C	R	S
M	Z	E	Z	T	Y	G	O	Z	A	K	T	I	T	A
L	É	S	K	G	E	A	L	É	T	A	O	C	É	L
M	K	E	Á	K	É	R	E	L	E	M	E	P	E	R

IMPRESSZUM - Mozsgó Község Önkormányzatának Információs lapja - Megjelenik havonta ingyenesen

A lap alapítója: Mozsgó Község Önkormányzata Mozsgó, Batthyány u. 15. • Felelős kiadó: Kovács Zsolt Vilmos polgármester

Kiadó és szerkesztőség: Községi Könyvtár Mozsgó, Batthyány u. 13. • Felelős szerkesztő: Puskásné Horváth Éva

Szerkesztő: Bege Amália, Horváth Bernadette, Kántor Éva • Kiadványterv: Neiczer-Győri Zsuzsi

Telefon: +36(73)344 060, +36(30) 329 0590

ISSN 2062 3577 (nyomtatott) ISSN 2062 7254 (online)